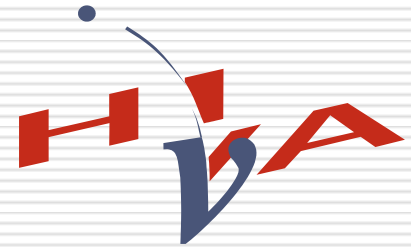

De wortel of de stok?

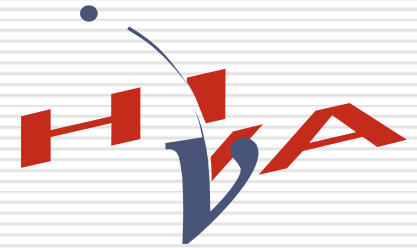

Joost Bollens
Vicky Heylen

HIVA KULeuven

Sancties

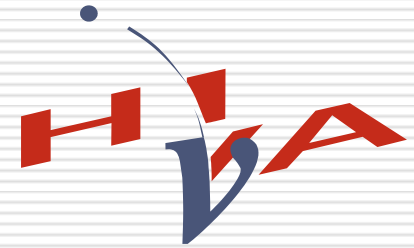

- Een beetje theorie...
  - Bevindingen uit de literatuur
  - België/Vlaanderen
-

Een beetje theorie...

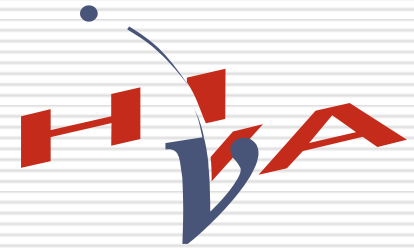

- werkloosheidsuitkering
    - “decent society”, valnet
    - verzekeringslogica
    - maar ook solidariteit
      - Ex ante!
      - Balans verzekering-solidariteit belangrijk (“draagvlak”)
-

verzekering

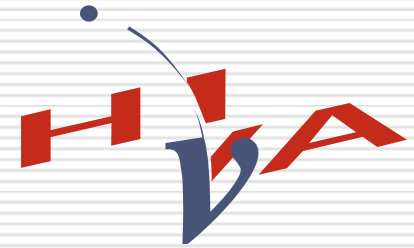

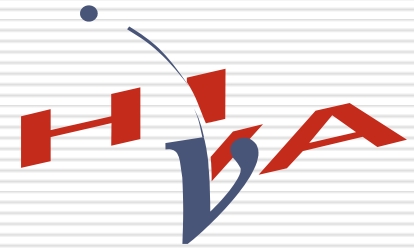
- Risico op werkloosheid (deels) beïnvloedbaar door eigen gedrag, hetzelfde wat betreft kans op uitstroom uit werkloosheid
  - Dit wordt ook beïnvloed door kenmerken werkloosheidssysteem :
    - Uitkeringsniveau (relatief t.o.v. verdienpotentieel) $\sim 1/\text{zoekintensiteit}$
    - Potentiële duur uitkering $\sim 1/\text{zoekintensiteit}$
-

verzekering

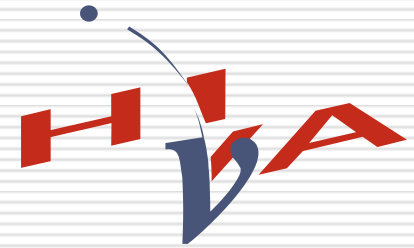
- Potentieel conflict. Hoe zoekintensiteit/efficiëntie bevorderen?
    - niveau/duur↓ ? Draagvlak? Decent?
    - activerend arbeidsmarktbeleid : werkzoekende aantrekkelijker maken (intensiteit) en/of zoekefficiëntie verhogen
    - verplichting tot activering: niet alleen een "behandelingseffect", maar ook een "verplichtingseffect" : verhoogde zoekinspanning door degenen die deelname aan activeringsmaatregel willen vermijden
    - ≠ effect op kwaliteit resulterende baan?
-

Effect AAMB

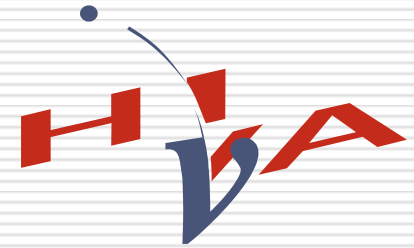
- Diverse literatuursurveys (o.m. Kluge 2006)
    - Beroepsopleiding : +/-
      - Locking in
      - Betere jobs nadien?
    - Directe jobcreatie : - (en duur)
    - Hulp bij het zoeken, adviseren, monitoren/opvolgen (eventueel gekoppeld aan sancties) : +
      - Effectief en kosten-effectief
-

Sancties

- $\neq$ soorten
    - uitsluiting of vermindering
    - tijdelijk of definitief
  - omwille van $\neq$ redenen
    - te weinig zoekinspanning (...)
    - fraude, zwart werk
    - zelf ontslag genomen
-

Sancties

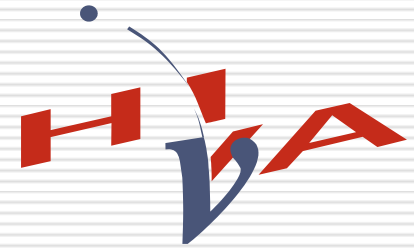

- Ook hier een “behandelingseffect” en een “aankondigingseffect/threat-effect”
    - Behandelingseffect : inkomen valt weg, dus alternatief zoeken (reservatieloon daalt)
    - Aankondigingseffect : verhogen zoekintensiteit om sanctie te vermijden (speelt dus ook voor wie geen sanctie oploopt)
-

Empirische literatuur

- Sancties
    - Aanzienlijk effect op uitstroomkans uit werkloosheid: Lalive, Van Ours & Zweimüller (2005) voor Zwitserland; Abbring, Van den Berg & Van Ours (2005) voor NL; Van den Berg, Van der Klauw en Van Ours (2004) voor NL;
    - Geen effect op reservatieloon : Schneider (2008) voor Duitsland
-

Denemarken : flexicurity

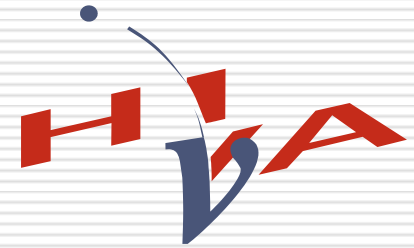

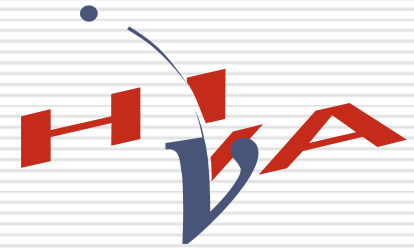
- Flexibele arbeidsmarkt (geen ontslagbescherming)
  - Generieuze werkloosheidsuitkering, hoge vervangingsratio
  - Dwingende activering/kwalificering (vraaggericht), met (streng) test werk- én activeringsbereidheid / sanctie
  - Svarer 2007:
    - sanctie verhoogt uitstroomkans uit werkloosheid beduidend (50%)
    - zwaardere sanctie, groter effect
    - bij sommige groepen groter effect (mannelijke migranten vs. Denen)
    - effect sanctie verdwijnt met de tijd
-

Zwitserland

- Arni, Lalive, Van Ours (2008)
    - Hoe beïnvloeden sancties (en de aankondiging ervan) de inkomenssituatie na de werkloosheid?
    - Na waarschuwing : toename van de uitstroom, zowel naar beter als naar slechter betaalde jobs : zoekintensiteit 8
    - Na sanctie : toename uitstroom naar slechter betaalde jobs (andere constant): reservatieloon ↓
-

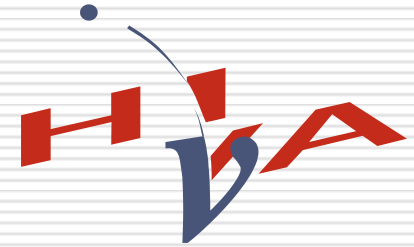
België

- Sancties m.b.t. werkloosheidsuitkering
  - “oude”
    - “vrijwillige werkloosheid” (werkverlating, werkweigering, weigering/stopzetting opleiding,...)
    - Administratieve sancties (fraude, zwart werk,...)
    - Artikel 80 (duur > 1,5/2 gemiddelde)
  - “nieuwe” : plan tot activering van het zoekgedrag (2004-)
-

Plan activering zoekgedrag

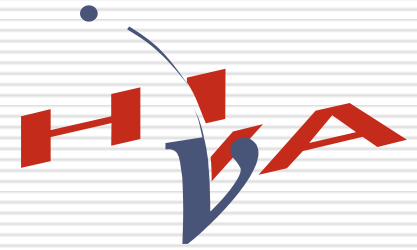

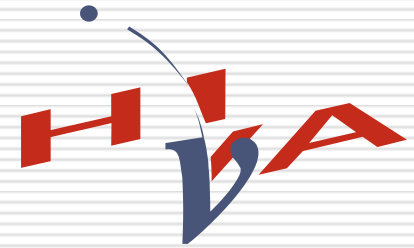
- 8 maand voor bereiken LDW aankondigingsbrief
  - 8 maand later 1e gesprek bij RVA
    - + : 16 / - : actieplan + 4 / niet opdagen
  - 2de gesprek na 4 maand
    - + : 12 / - : tijdelijke schorsing en actieplan
  - 3de gesprek
    - + : 12 / - : schorsing onbepaalde duur
-

Plan activering zoekgedrag

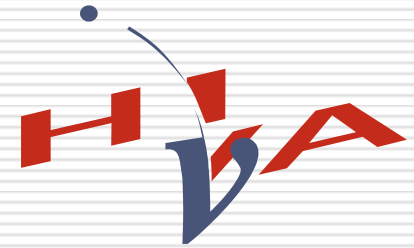
- Gefaseerde invoering
    - Juli 2004 : jonger dan 30
    - Juli 2005 : jonger dan 40
    - Juli 2006 : jonger dan 50
  - Samenwerkingsakkoord met gewesten (“transmissie”)
-

Evaluatie

- Threat-effect plan act. zoekgedrag
  - Transmissie VDAB
  - Oude sancties : IV.2002 t.em.
IV.2003
  - Oude en nieuwe sancties I.2005 –
IV.2007
-

Threat-effect

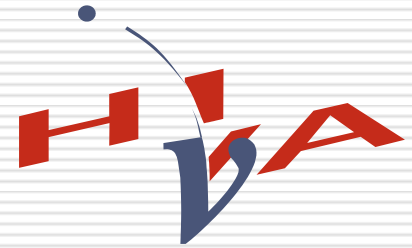

- Cockx & Dejemeppe 2007
  - Monitoring zoekinspanning : eerder klein effect te verwachten ? (formele vs informele zoekkanalen)
  - Maar : misschien wel effect van aankondiging dat er 8 maand later monitoringgesprek zal volgen
  - Identificatie door de gefaseerde invoering te exploiteren: min 30 / plus 30
  - Aankondigingsbrief deed kans op werk met 4% toenemen (=0), wel effect voor hoger opgeleiden in Vlaanderen
-

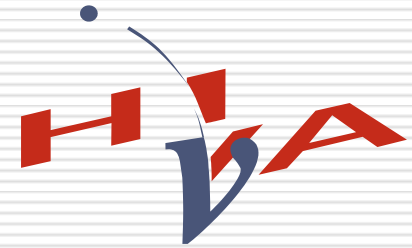
Transmissie VDAB-RVA

TRANSMISSIE VDAB → RVA (in 2007 : 30466*)

- *niet uitvoeren trajectovereenkomst of weigering te tekenen (in 2007: 642*);*
  - *werkweigering (in 2007:1122*);*
  - *stopzetting of weigering deelname aan beroepsopleiding, idem wat betreft IBO (in 2007: 1220*);*
  - *niet nakomen uitnodiging (in 2007: 27482*);*
- (* indicatieve cijfers)*
-

RVA -> VDAB

- Wat doet de RVA hiermee?
  - Zou in circa 50% van de gemelde gevallen overgaan tot (tijdelijke) uitsluiting;

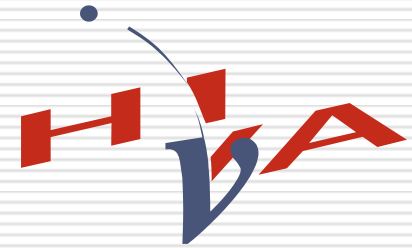
Tabel 1.1 Aantal sancties over de jaren heen

	2003	2004	2005	2006	2007	Totaal
Sanctie na transmissie	212	4833	10356	13127	12395	40923
Langdurige werkloosheid	2098	3281	1912	600	79	7970
Totaal	2310	8114	12268	13727	12474	48893

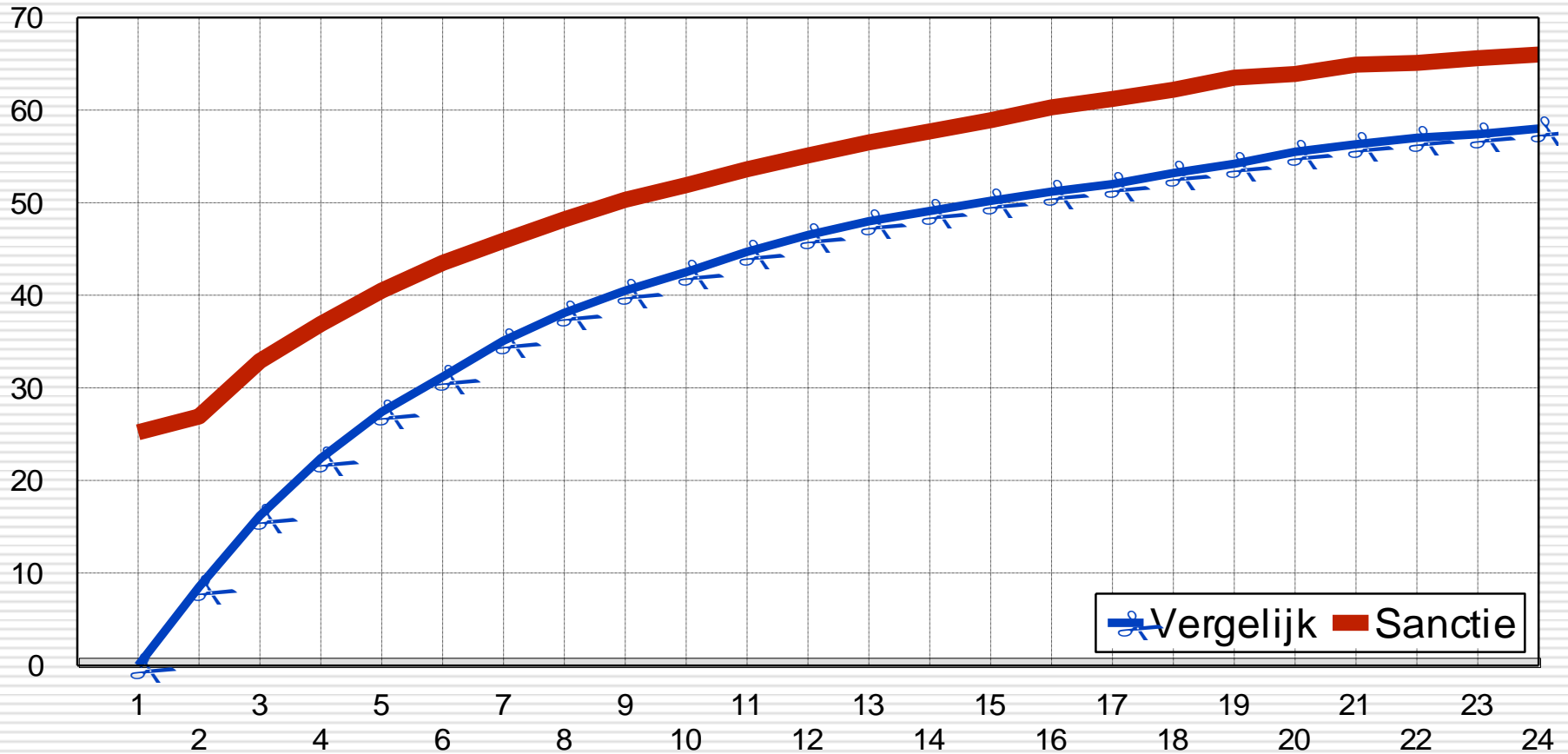
Tabel 1 Sancties, naar opleidingsniveau (kolompercentages tussen haakjes)

	Sanctie na transmissie	Langdurige werkloosheid	Totaal	Werkloosheid 2003-2008
Buso	1858 (4.5)	273 (3.4)	2131 (4.4)	(2.8)
1e graad secundair of minder	9710 (23.7)	1847 (23.2)	11557 (23.6)	(24.6)
Middenstand	2001 (4.9)	284 (3.6)	2285 (4.7)	(2.6)
Deeltijds beroepsonderwijs	1130 (2.8)	39 (0.5)	1169 (2.4)	(1.0)
ASO 2e graad	502 (1.2)	59 (0.7)	561 (1.1)	(1.1)
BSO 2e graad	6787 (16.6)	1318 (16.5)	8105 (16.6)	10.6)
TSO 2e graad	2785 (6.8)	458 (5.7)	3243 (6.6)	(5.2)
KSO 2e graad	139 (0.3)	22 (0.3)	161 (0.3)	(0.2)
ASO 3e graad	2312 (5.6)	484 (6.1)	2796 (5.7)	(8.2)
BSO 3e graad	6406 (15.7)	1401 (17.6)	7807 (16.0)	(14.7)
BSO 4e graad	97 (0.2)	41 (0.5)	138 (0.3)	(0.4)
TSO 3e graad	3572 (8.7)	794 (10.0)	4366 (8.9)	(11.0)
KSO 3e graad	247 (0.6)	82 (1.0)	329 (0.7)	(0.7)
Hogeschool	2561 (6.3)	688 (8.6)	3249 (6.6)	(12.2)
Universiteit	816 (2.0)	180 (2.3)	996 (2.0)	(4.7)
Totaal	40923	7970	48893	

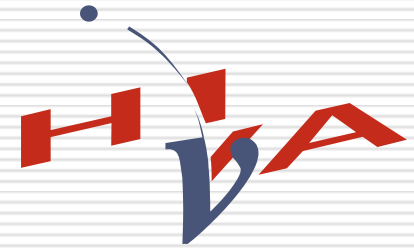
Mannen, sanctie na transmissie

Aandeel niet werkloos

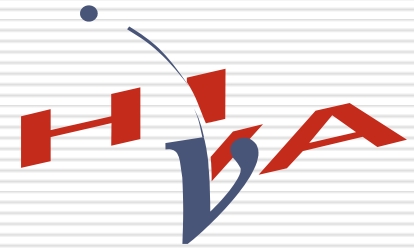
Maanden na start sanctie

Oude Sancties

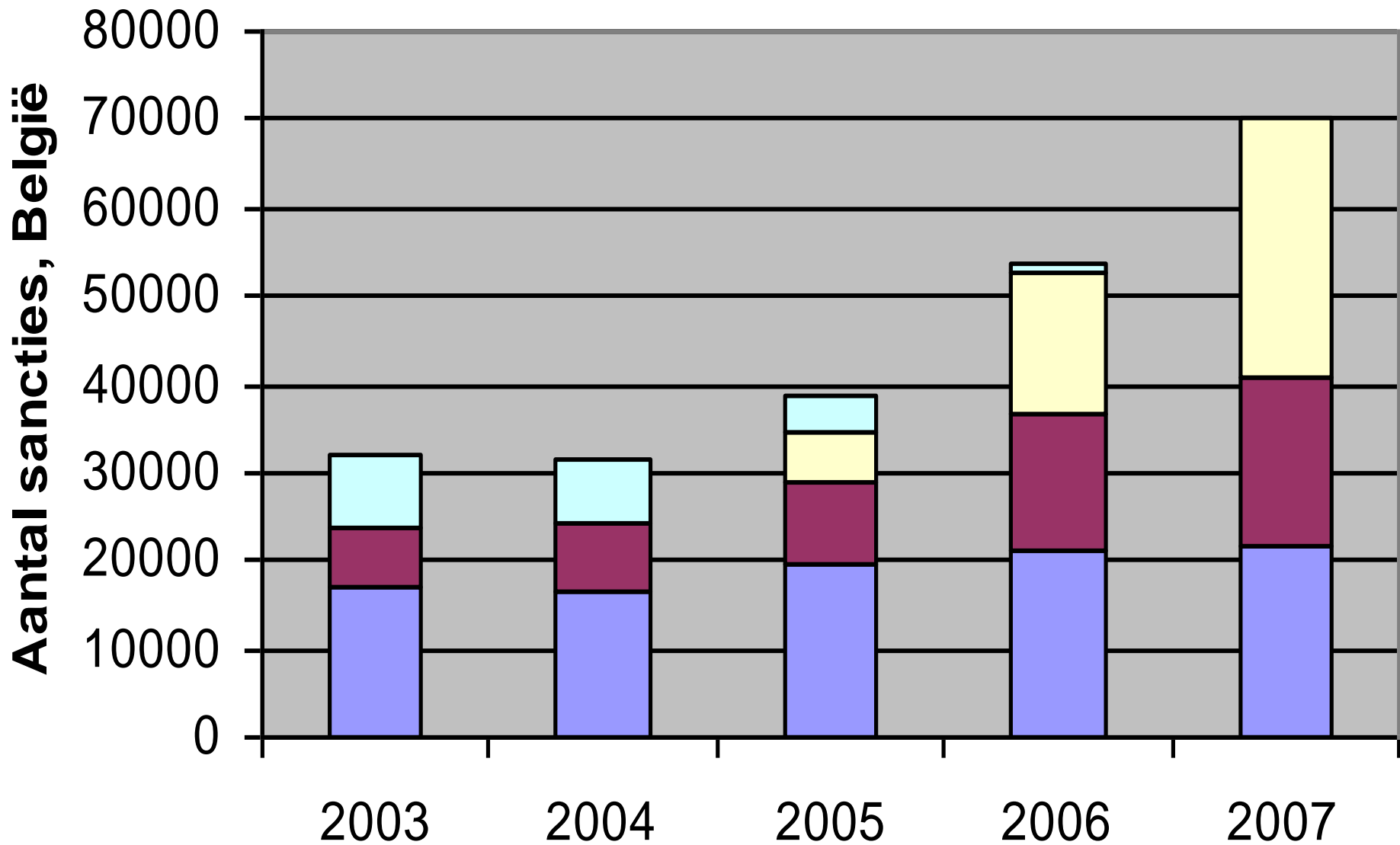
- Bollens & Heylen 2006, datawarehouse KSZ, IV.2002-IV.2003 + (vergelijkingsgroep)
  - In kwartaal sanctie, kwartaal + 1, +2
    - 9,8% (1,4%) / 10,4% (1,5%) / 5,7% (1,4%) kreeg (ooit) betaling OCMW
    - 45,5% (42,5%) / 43,3% (41,9%) / 44,4% (42,0%) heeft gewerkt
    - 0% (0%) / 22,9% (6,9%) / 20,9% (7,3%) niet terug te vinden in SZ
-

Oud en nieuw

- Heylen & Bollens (lopend)
  - Datawarehouse KSZ
  - Alle sancties I.2005-IV.2007 +
(vergelijkingsgroep)
-

■ Vrijwillig ■ Admin. ■ Dispo ■ Art. 80